

AKTIVNOST DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ IN SKUPNOSTI V AKCIJI GOSPODARSKE STABILIZACIJE

SZDL v zdrženem delu

V tem trenutku se želim nasloniti le na eno izmed takih akcij, ki seveda ni osamljena, niti ne gleda na vsebino, niti ne gleda načina vodenja. Vendar je glede načina vodenja prav ta akcija nekoliko drugačna od prejšnjih, je pa začetek prakse, ki jo bomo v prihodnje še poglobljali. Gre namreč za skupen pristop, ki je oblikovan v okviru socialistične zveze, kot organizacije vseh organiziranih družbenih sil. Tak pristop nam omogoča celovitejšo zasnovati aktivnost, jo poenostaviti in napraviti učinkovitejšo v uresničevanju zaključkov, sprejetih na spoznanjih rešničnega stanja v temeljnih in družbenih organizacijah zdrženega dela.

Pobuda komunistov z dogovora na občinski konferenci ZK je bila v svetu za razvojna vprašanja in družbenoekonomske odnose pri OK SZDL izoblikovana v konkretno akcijo. Ta se začne z obiski v 52 TOZD in drugih organizacijah zdrženega dela, nadaljevala pa se bo z analiziranjem ugotovitev, sprejetjem zaključkov in podvzemanjem aktivnosti za njih uresničenje.

Vsi subjekti enotno v akciji

Gledé na to, da je sedanja akcija pravzaprav še v teku, ni mogoče predstaviti kakršnihkoli ocen, vendarle pa je že sedaj moč ugotoviti, da je tak pristop pravilen ter v praksi dobro sprejet. Pravilnost se med drugim potrjuje v tem, da je zajel ne le posamezno družbenopolitično organizacijo oz. skupnost, temveč so v okviru delovnih grup pred-

stavniki praktično vseh subjektov. Ker pa je tak pristop sprejet tudi v delovnih organizacijah, je omogočen celovitejši oris problemov in vprašanj, hkrati pa tudi enotno sprejemamo informacijo — sindikat, ZK, izvršni svet skupščine in drugi člani SZDL kot fronte organiziranih socialističnih sil. Poleg tega je tak celovit pristop omogočal vrsto predlogov in pobud za reševanje posameznih vprašanj v obiskanih organizacijah samih.

Osnovna tema razgovorov je bila aktivnost družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov glede sprejete politike družbenoekonomskega razvoja — stabilizacije gospodarskih gibanj, opredeljene v sprejetih planskih dokumentih. Tako smo se dotaknili konkretnih rezultatov pri:

- nadaljnjem uveljavljanju socialističnih samou-

pravnih, družbenoekonomskih odnosov;

- zagotavljanju stabilnih odnosov in dinamično rast gospodarstva na kvalitetnih dejavnostih;

- povečanju reproduktivne sposobnosti gospodarstva;

- pospeševanju izvoza in zmanjševanju uvoza;

- racionalnem zaposlovanju;

- skladnem razvoju posameznih področij gospodarstva in področij družbenih dejavnosti;

- vlogi družbenopolitičnih organizacij (ZS, ZK, ZSMS, samoupravnih organov), ki morajo biti nosilci organiziranih aktivnosti.

Gledé na to, da je struktura obiskanih organizacij raznolika, smo znotraj tega spleta vprašanj nekatera močnejše izpostavili kot druga — mnoga vprašanja — predvsem v pogledu delitve dohodka so v večji meri skupna.

Močnejša vloga DPO

Med ugotovitvami, ki krepijo zagotovilo, da bodo vnaprej uspešneje premagovali probleme in še prisotno nepravilno razumevanje stabilizacije gospodarstva v svoji organizaciji, je dejstvo, da je vloga družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov oz. delavcev preko njih vse močnejše prisotna v usmeritvah in tudi konkretnih rešitvah.

Stabilizacijska politika v večini organizacij vse bolj postaja sestavni del razvojnih programov in je vsebovana tudi v posameznih ukrepih — vendar pa je v največji meri še vedno omejena le na notranje napore, manj pa na kvalitativne razvojne elemente trajnejšega značaja (trenutni ukrepi za izboljšanje discipline, določene izboljšave v organizaciji poslovanja in slično).

V več primerih ugotavljajo, da z dosedanjim samoupravno organiziranjem niso ustvarili vseh pogojev za učinkovitejši razvoj samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov, tako, da podvzemajo korake za dograjevanje organiziranosti. Pri tem se često javljajo kot nosilci družbenopolitične organizacije že pri pobudi in ne le v kasnejši fazi.

V veliki meri sprotno analizirajo rezultate — tromesečno, vendar pa ob tem še vedno malo pozornosti posvečajo

kvalitetnim elementom gospodarjenja in v rezultatih često ne odvajajo prihodka, ki je rezultat okoliščin, nastalih izven njih. Načela, opredeljena v akciji zaključnih računov 79, tako le v določeni meri uresničujejo. Seveda so tudi primeri, ko bolj poglobljeno analizirajo rezultate in tudi vzporejajo dosežke v realizaciji akcijskih programov za stabilizacijo gospodarjenja (Tehnika, Gradnje, Zavarovalnica Triglav).

V OZD se planiranje bolj uveljavlja

Delovanje sindikata so v precejšnji meri prenesli bliže delavcem, tako so se že uveljavile sindikalne skupine in podobne oblike. So pa pri tem marsikje precej togi ter so jim pomembne bolj oblike s formalne plati, ki tako včasih ostajajo kot ovire. Bolj bo potrebno delovanje krepiti v oblikah, ki omogočajo aktivno delovanje delavcev tudi v neformalnih oblikah, na reševanju konkretnih problemov. To predvsem v primeru, ko proces dela narekuje manjše skupine, med seboj odvojevalne, a ne s stalno zasedbo gradbišča, zastopstva itd.

V pogledu razvojnih usmeritev in priprav srednjeročnih programov za obdobje 1981/85 je bilo moč ugotoviti, da je pristop dokaj odgovoren ter so v več primerih že sprejeli smernice, hkrati pa je treba reči, da pa se v vsebinskem

pogledu še ni veliko spremenilo. Predvsem v teh programih niso jasneje opredeljevali kvalitativne elemente pridobivanja dohodka ter so to bolj predvidevanja glede na oceno tržnih razmer in pa z novimi investicijskimi naložbami. Prav tako so zelo redki primeri, ko smernice temeljijo na usklajevanju razvojnih potreb in možnosti tistih, ki so med seboj povezani v okviru panoge oz. glede na predmet poslovanja.

Sami rezultati poslovanja — poznani v tem trenutku, so večinoma zadovoljivi. V več primerih so k temu pripomogli notranji ukrepi, vendar pa ne moremo govoriti o večjem napredku glede produktivnosti, storilnosti in izrabi delovnega časa. Tudi nagrajevanje po delu je omejeno le na posamezne poizkuse, ki pa jih v tudi takih primerih v praksi ne uveljavljajo dosledno.

Delavci so v pogledu pogojev pridobivanja dohodka v dokaj različnem položaju in na te pogoje često ne morejo v večji meri proizvajati. Močno pa vpliva na te pogoje način določanja cen oziroma vrednotenja dela na tržišču.

To je le nekaj — v tem trenutku še precej posplošenih ugotovitev, veliko več pa jih bo po končani akciji. Prepričani smo, da nam bodo te ugotovitve omogočale konkretnije spopadanje s problemi, ker je le tako mogoče pričakovati boljše rezultate in stabilizacijo gospodarjenja.

Stefan Praznik

Preseganje starih slabosti

Vrsta pomanjkljivosti, ki so se v ljubljanski mladinski organizaciji vlekla že nekaj časa, je pravzaprav glavni vzrok za neuspelo prireditev, ki jo je ob dnevu mladosti pripravila mestna konferenca ZSMS. Prireditvev pa je bila v bistvu neposreden povod za to, da je dejavnost mladih prišla na rešeto družbenopolitičnih organizacij v Ljubljani in da so končno o svojem delovanju spregovorili tudi mladinci sami. Na seji mestne konference ZSMS so mladi dodobra ocenili sedanje stanje in se lotili usmeritev za naprej. Izvolili so tudi novo vodstvo, predsednik je postal dosedanji vršilec dolžnosti sekretarja MK ZSMS, Igor Ivančič, sekretarka pa Breda Čizmek.

Med bistvenimi slabostmi v delovanju ljubljanske mladinske organizacije velja vsekakor omeniti šibko povezanost med mestno ter občinskimi in univerzitetno konferenco ZSMS. Mestna konferenca ZSMS tudi ni imela utrjenega programa dela. Sklepi, ki so jih sprejeli na sejah predsedstva MK ZSMS so vse prepo-gosto ostajali zgolj zapisani na papirju, saj jih v občinskih konferencah niso uresničevali. S strani občinskih konferenc je bilo večkrat slišati očitke, češ da mestna konferenca prevzema vlogo nadrejenega. Poleg tega pa so se mladi premalo vključevali v skupščinski sistem ter v delo organov SZDL v Ljubljani.

Poglavje zase so programi dela, tako občinskih kot tudi mestne konference. Enake naloge nekritično prenašajo iz leta v leto, pri tem pa ne izhajajo iz konkretnih potreb in zanimanja mladih v posameznih okoljih. Tak formalističen pristop pa je seveda še kako vplival tudi na uresničevanje zapisanih nalog. Tako ni čudno, če že na-

kaj časa govorimo, da je mladinska organizacija v Ljubljani izredno neučinkovita. Pri tem se mladi še nekako dogovorijo za stališča o določenih vprašanjih, zelo redko pa dogovorjena stališča poskusijo uveljaviti, bodisi v družbenopolitičnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih ali v samoupravnih organih TOZD.

Kakorkoli, slej ko prej bi si morali biti mladi v občinskih konferencah bolj na jasnem o vlogi mestne konference ZSMS v Ljubljani. Ta usklajuje delovanje občinskih konferenc, poleg tega pa je tudi pobudnica in nosilka nekaterih (skupnih) enotnih akcij ljubljanske mladine. Med te naloge pa zagotovo sodi izgradnja mladinskega doma, akcija Pot spominov in tovarštva, mladi se bodo morali enotno vključevati tudi v preoblikovanje krajevnih skupnosti, mestna konferenca ZSMS pa bo več pozornosti kot doslej namenila tudi idejnopolitičnemu usposabljanju mladih.

Tanja Keršmanc

60-letnica Univerze Edvard Kardelja

11. novembra je bila slavnostna seja univerzitetnega sveta v veliki dvorani skupščine SRS, ki jo je začel Emil Rojc, prisotnih pa je bilo mnogo častnih gostov: Pepca Kardelj, Viktor Avbelj, Sergej Kraigher ter drugi družbenopolitični delavci in predstavniki univerz. Emil Rojc je opozoril na vrednost in nacionalni pomen univerze, na marksistično idejno zasnovo študija in na revolucionarno tradicijo, ki veže organizacijo z ljudstvom.

Slavnostni govornik je bil Josip Vidmar, ki je povedal nekaj o zgodovini naše univerze, o pritiskih nanjo za časa kralja Aleksandra, kar je zaviralo njen razvoj, vendar je kljub temu ostala simbol slovenstva in žarišče našega komunizma, ne glede na žrtve. Josip Vidmar je poudaril, da smo na vlogo univerze v NOB lahko samo ponosni. Danes ima univerza skoraj 20.000 slušateljev (pred 60. leti le tisoč ali tisoč petsto), in vrsto institucij. »Hkrati je univerza vsekakor znanstveno središče sodobne socialne misli.«

Akademik je univerzi ob zaključku še čestital za njeno vlogo in pa poimenovanje po Edvardu Kardelju.

Govorili so še: Janez Topovšek, predstavnik univerzitetne konference ZSMS ter rektor univerze dr. Slavko Hodžar, ki je poudaril, da »morajo biti izšolani kadri sposobni soustvarjati pri svojem delu in se dopolnilno izobraževati.«

Ob 13. uri pa je pred univerzitetnim poslopjem predsednik skupščine mesta Ljubljana, Marjan Rožič, odkril kip Edvarda Kardelja, delo kiparja Zdenka Kalina. Marjan Rožič je med drugim dejal mladim generacijam, da »naj se kot subjekti že v času študija — tako je razmišljal Kardelj — pripravljajo in delajo, da bodo sposobni dojemati in z lastnimi spoznanji bogatiti znanstveno zakladnico in revolucionarno prakso naše družbe.«

V. K.

foto: Dora Vodopivec

